

4. Charakteristiky obyvatelstva podle způsobu bydlení

A. Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura obyvatelstva se v posledních letech poměrně výrazně mění. Mezi roky 1991 a 2001 klesl podíl dětí do 14 let téměř o pět procentních bodů (v absolutním vyjádření o více než půl miliónu osob), podstatně se snížil i podíl mladých lidí ve věku 15-19 let (v absolutním vyjádření o téměř čtvrt miliónu osob) a naopak vzrostl podíl obyvatel ve věku 40 a více let. V důsledku tohoto vývoje je počet obyvatel ve věku 60 a více let větší než počet dětí do 14 let o téměř 230 tis. osob.

Věková struktura obyvatelstva bydlícího v bytech odpovídá víceméně věkové struktuře obyvatelstva celkem (vzhledem k tomu, že obyvatelstvo v bytech tvoří téměř 99 % celkového počtu obyvatel, je to logické). Nejčetnějšími věkovými skupinami jsou osoby ve věku 20-29 let a 50-54 let (s podílem 8,0 % a vyšším na pětiletou věkovou skupinu) – tedy osoby narozené v natalitních vlnách po druhé světové válce a v sedmdesátých letech.

Věková struktura osob v ubytovacích zařízeních je výrazně ovlivněna především vysokým podílem domovů důchodců z celkového počtu ubytovacích zařízení (ale i v nemocnicích a ostatních lůžkových a léčebných zařízeních, v klášterech a konventech byly sečteny především starší osoby). Proto se věková struktura těchto osob vyznačuje podprůměrným podílem dětí do 14 let (téměř pětikrát nižším), podprůměrným podílem osob až do věku 59 let a naopak extrémně vysokým podílem osob ve věku 70 a více let (více než čtyřnásobným). Zřetelněji je tato tendence vidět na věkové struktuře žen – více než polovina ze všech žen sečtených v ubytovacích zařízeních byla ve věku 70 a více let.

Tab. 9 Věková struktura obyvatelstva podle způsobu bydlení a pohlaví

	Věková struktura obyvatelstva (v %)									
	celkem	bydlícího v bytech			bydlícího v zařízení			bydlícího mimo byty a zařízení		
		celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
0-14 let	16,2	16,3	17,1	15,4	3,3	4,1	2,7	19,0	17,3	21,0
15-19 let	6,7	6,7	7,0	6,4	4,3	4,7	4,0	5,9	5,5	6,4
20-24 let	8,2	8,2	8,6	7,9	8,0	9,4	6,9	9,7	8,7	11,0
25-29 let	8,5	8,4	8,9	8,1	6,4	8,8	4,5	12,2	11,0	13,7
30-34 let	6,7	6,7	7,0	6,4	5,4	8,2	3,3	10,2	11,1	9,2
35-39 let	6,7	6,7	7,0	6,5	5,0	7,7	2,9	8,6	9,6	7,3
40-44 let	6,6	6,6	6,8	6,4	5,0	7,7	2,9	7,3	8,4	5,9
45-49 let	7,7	7,7	7,9	7,6	5,0	7,1	3,4	7,3	8,3	6,1
50-54 let	7,9	8,0	8,1	7,9	4,6	6,3	3,3	6,5	7,4	5,5
55-59 let	6,3	6,3	6,2	6,4	3,4	4,8	2,4	4,2	4,6	3,7
60-64 let	4,6	4,6	4,4	4,9	3,4	4,2	2,8	2,6	2,8	2,4
65-69 let	4,2	4,3	3,8	4,7	4,5	4,9	4,2	1,9	2,0	1,9
70 + let	9,6	9,3	7,0	11,6	41,5	22,0	56,5	4,3	3,1	5,7
nezjištěno	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,2
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Obyvatelstvo sečtené mimo byty a zařízení se vyznačuje mírně nadprůměrným podílem dětí do 14 let, nadprůměrným podílem mladších lidí ve věku 20-44 let a podprůměrným podílem osob ve věku 50 a více let (podíl 65letých a starších osob je zde menší než poloviční proti celé populaci). Nadprůměrný podíl mladších lidí v této skupině se dá vysvětlit tím, že především mladí lidé jsou schopni žít ve ztížených podmínkách, které s sebou tento způsob bydlení přináší (častěji také mohou bydlet přímo na pracovišti v provozních místnostech). Obdobně se dá vysvětlit i podprůměrný podíl starších osob v této skupině.

Mezi zařízení sloužících pro vzdělávání patří studentské koleje, domovy mládeže a internáty (v nich bylo sečteno 3,3 tis. osob). Je proto logické, že osoby v těchto zařízeních jsou mladších věkových skupin – téměř čtyři pětiny těchto osob jsou ve věku do 24 let a téměř 95 % těchto osob je ve věku do 34 let.

Mezi zdravotnická zařízení byly zahrnuty nemocnice a ostatní lůžková a léčebná zařízení, lázeňské ústavy, ale především ústavy pro tělesně a mentálně postižené. Celkem v nich bylo sečteno 14,0 tis. osob s trvalým nebo dlouhodobým pobytem. Jejich věková struktura se nejvíce blížila věkové struktuře celkové populace v zařízeních. Ve zdravotnických zařízeních jsou nejvíce zastoupeny osoby ve věku 20-54 let.

V domovech důchodců a penzích pro důchodce bylo sečteno 32,7 tis. osob a převážná většina z nich byla logicky v důchodovém věku (osoby ve věku 60 a více let tvoří téměř 90 % osob sečtených v zařízeních pro důchodce). O tom, že v těchto zařízeních jsou převážně starší důchodci, svědčí to, že tři čtvrtiny všech osob v zařízeních pro důchodce jsou ve věku 75 a více let.

V kláštěrech a konventech jako ubytovacích zařízeních bylo sečteno 1,5 tis. osob (navíc bylo sečteno 1,8 tis. osob v kláštěrech a konventech v bytech – samozřejmě platí i pro ostatní ubytovací zařízení, že i v nich byly leckde sečteny osoby v bytech – tyto osoby se do počtu osob v zařízeních nezapočítávaly). Jde také převážně o starší osoby, více než polovinu tvoří osoby starší 70 let. Nadprůměrný je ale také podíl osob ve věku 25-34 let.

Tab. 10 Osoby bydlící v ubytovacích zařízeních podle druhu zařízení a věku

	Osoby v zařízeních celkem		v tom věková struktura (v %) podle druhu zařízení				
			vzdělávací	zdravotnická	pro důchodce	církevní	ostatní
	abs.	v %					
0-14 let	2380	3,3	2,3	5,7	0,0	0,1	7,6
15-19 let	3091	4,3	32,2	6,1	0,0	0,3	5,9
20-24 let	5672	8,0	43,2	9,2	0,1	3,6	14,6
25-29 let	4558	6,4	11,9	9,5	0,2	8,5	13,4
30-34 let	3866	5,4	4,7	8,9	0,3	6,8	11,4
35-39 let	3575	5,0	2,2	8,4	0,6	4,7	10,4
40-44 let	3546	5,0	1,1	8,5	1,1	3,7	9,7
45-49 let	3555	5,0	0,9	10,4	1,7	3,9	7,3
50-54 let	3307	4,6	0,9	8,9	2,9	2,3	5,4
55-59 let	2445	3,4	0,2	5,5	3,7	2,1	2,2
60-64 let	2445	3,4	0,1	3,6	5,1	2,4	1,1
65-69 let	3181	4,5	0,1	3,1	7,4	4,3	1,3
70-74 let	4821	6,8	0,1	3,4	11,6	13,4	1,8
75-79 let	7656	10,8	0,0	3,5	19,5	17,2	2,7
80-84 let	5936	8,3	-	2,1	15,6	12,4	1,8
85 a více let	11109	15,6	-	3,0	30,2	14,3	3,1
nezjištěno	38	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
celkem	71181	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Do ostatních zařízení byly shrnuty údaje za zařízení v obytných a provozních budovách, dětské domovy a ostatní zařízení pro děti a mládež, svobodárny, ubytovny a společné domovy, uprchlické tábory a za zařízení typu hotelů, penzionů, turistických chat a ubytoven apod. V těchto zařízeních bylo sečteno 19,7 tis. osob, z toho nejvíce ve svobodárnách, ubytovnách a společných domovech (8,7 tis.). Největší zastoupení v souboru těchto osob měla věková skupina 20-44 let.

Tab. 11 Osoby bydlící mimo byty a zařízení podle věku

	Osoby v mobilním obydlí		Osoby v nouzových objektech		Osoby v rekreačních objektech	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
0-14 let	35	15,8	9165	20,4	1724	13,8
15-19 let	15	6,8	2887	6,4	517	4,1
20-24 let	17	7,7	4686	10,5	896	7,2
25-29 let	27	12,2	6035	13,5	977	7,8
30-34 let	28	12,6	5101	11,4	771	6,2
35-39 let	17	7,7	4181	9,3	747	6,0
40-44 let	20	9,0	3488	7,8	695	5,6
45-49 let	24	10,8	3128	7,0	1048	8,4
50-54 let	17	7,7	2446	5,5	1304	10,4
55-59 let	13	5,9	1279	2,9	1106	8,8
60-64 let	5	2,3	717	1,6	788	6,3
65-69 let	3	1,4	475	1,1	638	5,1
70 + let	1	0,5	1163	2,6	1301	10,4
nezjištěno	-	-	85	0,2	7	0,1
celkem	222	100,0	44836	100,0	12519	100,0

Největší soubor osob sečtených mimo byty a zařízení tvoří osoby v nouzových objektech. Byly v nich sečteny především mladší osoby, více než třetina těchto osob byla ve věku 20-34 let a více než polovina ve věku 20-44 let. S tím pravděpodobně souvisí i poměrně vysoký podíl dětí do 14 let v tomto souboru osob.

Naopak v rekreačních objektech mají nejvyšší podíly osoby ve věku 45-59 let. Jde často o rodiče, kteří se přestěhují do rekreačního objektu, aby uvolnili byt dospělým dětem, které zakládají rodinu. Rozdíly v zastoupení jednotlivých věkových skupin však nejsou v tomto souboru tak velké, jako v souborech jiných.

B. Rodinný stav obyvatelstva

Změny ve struktuře obyvatelstva podle rodinného stavu jsou v posledních letech charakterizovány poklesem podílu osob ženatých/vdaných a nárůstem podílu osob rozvedených a částečně také svobodných. Podíl osob žijících v manželství se dostal již dost výrazně pod polovinu a naopak podíl osob svobodných se přes výrazný pokles počtu osob do 14 let zvýšil.

Osoby bydlící v bytech se vyznačují nadprůměrným podílem osob žijících v manželství, ten dosahuje 46,7 % proti 46,4 % v celé populaci) a naopak mírně podprůměrným podílem osob ovdovělých (7,5 % proti 7,7 %).

Osoby v ubytovacích zařízeních žijí v manželství jen výjimečně (jen pětina mužů a dokonce jen necelých 8 % žen), podíl osob s jiným rodinným stavem je zde naopak nadprůměrný. Více než polovina mužů žijících v zařízeních je svobodná a téměř každý osmý je vdovcem. U žen je relace obrácená – téměř polovina žen žijících v zařízení je ovdovělá, více než třetina je svobodná. Vysoký podíl ovdovělých žen v zařízení souvisí samozřejmě i s jejich věkovou strukturou – jestliže více než polovina žen v zařízeních je starší 70 let, musí být mezi ženami vysoký podíl ovdovělých žen.

Tab. 12 Obyvatelstvo podle způsobu bydlení, rodinného stavu a pohlaví

	Osoby celkem	z toho			
		svobodní/é	ženatí/vdané	rozvedení/é	ovdovělí/é
muži					
Osoby bydlící v bytech	4919168	2077068	2355012	343321	117960
Osoby bydlící v ubytovacích zařízeních	30983	16362	6361	2997	3606
Osoby bydlící mimo byty a zařízení	31920	14165	9301	5761	500
Osoby celkem	4982071	2107595	2370674	352079	122066
ženy					
Osoby bydlící v bytech	5182134	1700859	2361238	452673	643171
Osoby bydlící v ubytovacích zařízeních	40198	14673	3085	3361	17785
Osoby bydlící mimo byty a zařízení	25657	10448	8760	3477	1602
Osoby celkem	5247989	1725980	2373083	459511	662558
struktura podle rodinného stavu (v %)					
muži					
Osoby bydlící v bytech	100,0	42,2	47,9	7,0	2,4
Osoby bydlící v ubytovacích zařízeních	100,0	52,8	20,5	9,7	11,6
Osoby bydlící mimo byty a zařízení	100,0	44,4	29,1	18,0	1,6
Osoby celkem	100,0	42,3	47,6	7,1	2,5
ženy					
Osoby bydlící v bytech	100,0	32,8	45,6	8,7	12,4
Osoby bydlící v ubytovacích zařízeních	100,0	36,5	7,7	8,4	44,2
Osoby bydlící mimo byty a zařízení	100,0	40,7	34,1	13,6	6,2
Osoby celkem	100,0	32,9	45,2	8,8	12,6

Mezi osobami bydlícími mimo byty a zařízení je nadprůměrný podíl osob svobodných (42,7 %) a rozvedených (16,0 %). Vysoký podíl rozvedených je ovlivněn skutečností, že tyto osoby po rozvodu opouští místo svého pobytu a často nemají kam jít, takže si hledají bydlení v nouzových objektech nebo přespávají na pracovištích (rozdílné hodnoty podílu rozvedených mezi muži a ženami ukazují na to, že bydliště častěji opouští manžel).

Vysoký podíl svobodných osob mezi osobami bydlícími mimo byty a zařízení souvisí spíše s věkovou strukturou těchto osob – více než třetinu těchto osob tvoří osoby ve věku do 24 let, tedy ve věku, kdy drtivá většina populace je stále ještě svobodná.

C. Vzdělání obyvatelstva

Vzdělanostní struktura obyvatelstva se stále zlepšuje. Již téměř dvě pětiny obyvatel mají alespoň úplné střední vzdělání, tedy vzdělání ukončené maturitou a podíl obyvatel se základním vzděláním klesl již pod jednu čtvrtinu.

Poměrně velké rozdíly ve vzdělanostní struktuře obyvatelstva podle způsobu bydlení souvisí jednak s věkovou strukturou těchto souborů a pak také se specifickou skupinou osob v zařízeních. Obyvatelstvo v zařízeních se vyznačuje vysokým podílem osob bez vzdělání (každá sedmá osoba). Je to vysvětlitelné tím, že jsou zde započteny osoby v ústavech pro mentálně postižené, tedy osoby nevzdělatelné. Téměř dvojnásobný je proti celé populaci podíl osob se základním vzděláním a naopak podstatně nižší je zde podíl osob vyučených (poloviční), s úplným odborným a s vysokoškolským vzděláním (jen zhruba třetinový).

Tab. 13 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle způsobu bydlení a stupně vzdělání

	Osoby v bytech		Osoby v zařízeních		Osoby mimo byty a zařiz.	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání	27947	0,3	9649	14,0	336	0,7
základní (vč. neukončeného)	1935574	22,9	28378	41,2	11157	23,9
vyučení a střední odborné bez maturity	3225939	38,1	13406	19,5	16055	34,4
úplné střední odborné	1691794	20,0	5212	7,6	6929	14,9
úplné střední všeobecné	424904	5,0	3752	5,5	2326	5,0
vyšší odborné a nástavbové	293870	3,5	1089	1,6	1295	2,8
vysokoškolské	757480	9,0	2114	3,1	2865	6,1
nezjištěné	102236	1,2	5201	7,6	5690	12,2
celkem	8459744	100,0	68801	100,0	46653	100,0

Osoby bydlící mimo byty a zařízení se vyznačují jen mírně nižší úrovní vzdělání než celá populace (nadprůměrný podíl osob se základním vzděláním a podprůměrný podíl osob s úplným odborným vzděláním a vysokoškoláků). Nejvýznamnější rozdíl je však v podílu osob s nezjištěným stupněm vzdělání, mezi osobami mimo byty a zařízení tvoří celou osminu.

U souboru osob v bytě je zřetelný rozdíl mezi úrovní vzdělání osob mladších (ale již s dokončenou přípravou na povolání, tedy ve věku 25-44 let) a osob starších (ve věku 55 a více let). Zatímco u mladší generace je podíl osob pouze se základním vzděláním jen zhruba 8 % a téměř 45 % osob v této věkové skupině má alespoň maturitu, u starší generace dosahuje podíl osob se základním vzděláním jedné třetiny a podíl osob alespoň s maturitou nedosahuje ani 30 %.

Obdobné rozdíly jsou samozřejmě i u osob v zařízeních. Mezi mladší generací se pohybuje podíl základního vzdělání jen kolem 16 % a podíl vysokoškolského vzdělání mezi 6,0 a 6,5 %, u starší generace dosahuje podíl základního vzdělání téměř 60 % a podíl vysokoškoláků necelá 2 %. Zajímavá je i skutečnost, že podíly osob bez vzdělání jsou nejvyšší u osob středního věku (35-54 let), ve vyšším věku jsou podstatně nižší. Pravděpodobně to souvisí s vyšší úmrtností osob s mentálním postižením.

Tab. 14 Struktura obyvatelstva ve věku 15 a více let podle způsobu bydlení, věku a stupně vzdělání

	Struktura obyvatelstva celkem	z toho podle věku					
		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a více
v bytech							
bez vzdělání	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6
základní (vč. neukončeného)	22,9	41,1	6,5	9,7	16,2	23,8	41,0
vyučení a střední odborné bez maturity	38,1	23,3	43,4	42,9	44,5	39,5	35,6
úplné střední odborné	20,0	20,6	26,4	24,5	19,9	18,2	9,4
úplné střední všeobecné	5,0	8,3	6,1	4,0	4,1	4,0	3,2
vyšší odborné a nástavbové	3,5	3,2	4,1	3,3	3,5	3,9	2,9
vysokoškolské	9,0	2,0	11,8	14,0	10,5	9,5	6,2
nezjištěné	1,2	1,3	1,5	1,3	1,0	0,8	1,1
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v zařízeních							
bez vzdělání	14,0	16,0	26,3	28,2	30,7	18,8	3,0
základní (vč. neukončeného)	41,2	19,8	13,8	18,9	28,2	42,6	61,5
vyučení a střední odborné bez maturity	19,5	10,7	21,4	20,8	18,4	20,7	21,1
úplné střední odborné	7,6	15,6	10,7	9,6	6,4	5,7	4,7
úplné střední všeobecné	5,5	22,3	6,8	4,8	2,3	1,7	2,0
vyšší odborné a nástavbové	1,6	2,8	2,8	2,3	1,5	0,8	0,9
vysokoškolské	3,1	2,5	7,7	4,5	3,3	2,5	1,7
nezjištěné	7,6	10,3	10,5	10,9	9,2	7,1	5,0
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
mimo byty a zařízení							
bez vzdělání	0,7	0,4	0,6	0,7	1,0	0,9	1,1
základní (vč. neukončeného)	23,9	41,7	14,9	18,7	21,5	20,7	34,3
vyučení a střední odborné bez maturity	34,4	23,0	38,9	36,2	37,9	36,9	32,4
úplné střední odborné	14,9	14,4	17,3	15,3	13,9	14,4	8,8
úplné střední všeobecné	5,0	6,9	6,0	4,4	3,5	4,3	2,3
vyšší odborné a nástavbové	2,8	1,9	3,2	2,4	2,6	4,3	3,3
vysokoškolské	6,1	1,5	7,4	8,2	6,5	7,4	5,8
nezjištěné	12,2	10,2	11,7	14,1	13,1	11,0	11,9
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Nejmenší rozdíly v úrovni vzdělání podle věku jsou u osob mimo byty a zařízení. Pouze u osob starších 65 let je úroveň vzdělání výrazně nižší než u ostatních věkových skupin.

D. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Podíl ekonomicky aktivních obyvatel se pohybuje dlouhodobě nad 50 %, v roce 2001 dosáhl 51,5 %, z toho u mužů téměř 58 % a u žen necelých 46 %. Obdobně vysoké podíly osob ekonomicky aktivních jsou i souboru osob v bytě, zatímco u osob bydlících mimo byty a zařízení, ale hlavně u osob v zařízeních je podíl ekonomicky aktivních podstatně nižší. Ekonomicky neaktivní osoby tvoří tedy téměř polovinu obyvatel bydlících v bytě, největší částí se na tom podílejí nepracující důchodci (více než pětina obyvatel v bytě) a žáci, studenti a učni (více než šestina obyvatel v bytě).

Z osob v zařízeních je jich ekonomicky aktivních pouze 19,3 % a mezi ženami je aktivních dokonce 12,0 %. Podíl osob ekonomicky neaktivních v zařízeních přesahuje čtyři pětiny. Je zde souvislost jednak s určitým podílem nevzdělatelných a tedy nezaměstnatelných osob v zařízeních, ale především s vysokým podílem žen ve vysokém věku (více než tři čtvrtiny žen v zařízeních tvoří nepracující důchodkyně).

Míra ekonomická aktivity u osob bydlících mimo byty a zařízení je zhruba stejná jako u osob v bytě (51,1 %), ovšem podíl nezaměstnaných mezi nimi je téměř dvaapůlnásobný proti podílu nezaměstnaných osob mezi bydlícími v bytech. Proti osobám bydlícím v bytech se odlišuje i skladba osob neaktivních. Největší částí neaktivních osob jsou žáci, studenti a učni, nepracující důchodci tvoří jen necelou osminu osob bydlících mimo byty a zařízení.

Tab. 15 Struktura obyvatelstva podle způsobu bydlení, pohlaví a ekonomické aktivity

	Struktura osob podle ekonomické aktivity (v %)								
	osoby v bytech			osoby v zařízeních			osoby mimo byty a zařízení		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samost. činní	50,7	37,6	43,9	25,8	10,5	17,2	41,6	31,2	37,0
Pracující důchodci	1,8	1,8	1,8	0,7	0,4	0,5	1,0	0,8	0,9
Pracující studenti a učni	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
Ženy na mateřské dovolené	0,0	1,6	0,8	0,0	0,2	0,1	0,0	3,1	1,4
Nezaměstnaní	5,1	4,5	4,7	1,7	0,7	1,2	13,9	8,5	11,5
Nepracující důchodci	16,5	26,6	21,7	55,5	76,4	67,3	10,4	13,9	11,9
Ostatní s vlastním zdrojem obživy	0,3	3,1	1,7	0,5	0,7	0,6	0,7	5,3	2,7
Žáci, studenti, učni	18,1	16,7	17,4	9,3	6,6	7,8	13,8	17,0	15,3
Ostatní závislé osoby	6,4	7,4	6,9	1,8	1,7	1,8	8,5	12,7	10,4
Nezjištěná ekonomická aktivita	0,9	0,6	0,7	4,2	2,5	3,2	9,9	7,3	8,7
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Soubor osob bydlících mimo byty a zařízení se dále vyznačuje vysokým podílem ostatních závislých osob a osob s nezjištěnou ekonomickou aktivitou.

Struktura ekonomicky aktivních osob podle způsobu bydlení se poměrně významně liší. Jak již bylo uvedeno výše, největší rozdíly jsou u osob nezaměstnaných. Zatímco v zařízeních patří mezi nezaměstnané jen zhruba každá šestnáctá ekonomicky aktivní osoba, u osob v bytech je to každá jedenáctá osoba a u osob bydlících mimo byty a zařízení tvoří nezaměstnaní téměř čtvrtinu ekonomicky aktivních. Souvisí to s tím, že osoby dlouhodobě nezaměstnané mají často finanční problémy, proto si nemohou dovolit držet byt a končí v různých jiných obydlích.

Tab. 16 Počty a struktura ekonomicky aktivních osob podle způsobu bydlení

	Ekonomicky aktivní osoby bydlící							
	v bytech		v zařízeních		mimo byty a zařízení		celkem	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samost. činní	4439420	85,2	12248	89,3	21278	72,5	4472946	85,1
Pracující důchodci	179255	3,4	376	2,7	515	1,8	180146	3,4
Pracující studenti a učni	31369	0,6	190	1,4	146	0,5	31705	0,6
Ženy na mateřské dovolené	80803	1,6	76	0,6	787	2,7	81666	1,6
Nezaměstnaní	479491	9,2	821	6,0	6625	22,6	486937	9,3
Celkem	5210338	100,0	13711	100,0	29351	100,0	5253400	100,0

Vzhledem k tomu, že podíl pracujících důchodců, studentů a učňů a žen na mateřské dovolené se podle jednotlivých způsobů bydlení příliš neliší (nejvíce jich je v bytech - 5,6 %, nejméně v zařízeních - 4,7 %), jsou podíly zaměstnaných osob, zaměstnavatelů a osob samostatně činných podle způsobu bydlení v nepřímé úměře k podílům nezaměstnaných osob.

Podíly nezaměstnaných osob jsou obecně nejvyšší u mladších věkových skupin. Ve věku 15-19 let tvoří nezaměstnané osoby více než třetinu všech ekonomicky aktivních osob v bytech a téměř

polovinu ekonomicky aktivních bydlících mimo byty a zařízení a nezaměstnaní ve věku 20-24 let tvoří ještě více než sedminu ekonomicky aktivních v bytech a téměř čtvrtinu aktivních mimo byty a zařízení.

S přibývajícím věkem se podíl nezaměstnaných snižuje. Zatímco u osob v bytech je toto snižování postupné a podíl nezaměstnaných u osob ve věku 55-64 let je nejnižší, u osob v zařízeních to platí jen částečně, neboť podíly nezaměstnaných ve věku 45-64 let jsou vyšší než podíly ve věku 20-44 let. U osob mimo byty a zařízení však rozdíly v podílech nezaměstnaných ve věkových skupinách mezi 20 a 54 lety nejsou příliš významné.

S vyšším věkem se také logicky snižuje podíl pracujících studentů a učňů (nejvyšší podíl je podle všech způsobů bydlení ve věkové skupině 15-19 let) a žen na mateřské dovolené (jejich největší podíl je u osob v bytech ve věkové skupině 25-34 let, zatímco u osob v zařízeních a mimo byty a zařízení ve věkové skupině 20-24 let).

Tab. 17 Struktura ekonomicky aktivních podle způsobu bydlení a věku

	Počet ekonomicky aktivních	z toho struktura (v %) ve věku						
		15-19 let	20-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65 a více let
Bydlící v bytech								
Zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samost. činní	4439420	56,0	78,7	85,7	91,2	91,6	71,9	5,6
Pracující důchodci	179255	0,1	0,1	0,2	0,4	1,1	24,0	94,4
Pracující studenti a učni	31369	8,2	2,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ženy na mateřské dovolené	80803	2,0	3,4	3,8	0,5	0,0	0,0	0,0
Nezaměstnaní	479491	33,7	15,2	9,8	7,9	7,3	4,0	0,0
Bydlící v zařízeních								
Zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samost. činní	12248	74,8	88,5	90,0	93,9	90,9	74,4	15,3
Pracující důchodci	376	0,0	0,6	2,3	1,6	2,0	15,8	84,7
Pracující studenti a učni	190	4,2	3,8	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Ženy na mateřské dovolené	76	1,1	1,3	0,7	0,2	0,0	0,0	0,0
Nezaměstnaní	821	20,0	5,8	5,2	4,3	7,2	9,8	0,0
Bydlící mimo byty a zařízení								
Zaměstnané osoby, zaměstnavatelé, samost. činní	21278	44,8	68,0	73,9	74,9	76,2	64,4	16,6
Pracující důchodci	515	0,0	0,2	0,5	0,6	1,1	17,7	83,4
Pracující studenti a učni	146	5,4	1,8	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Ženy na mateřské dovolené	787	5,1	6,6	4,3	0,9	0,0	0,0	0,0
Nezaměstnaní	6625	44,7	23,4	20,9	23,6	22,6	17,9	0,0

Naopak podíly pracujících důchodců se s rostoucím věkem přirozeně zvyšují a v mladších věkových skupinách jsou velmi nízké. Výjimku tvoří pouze osoby v zařízeních, kde již ve věkové skupině 25-34 let tvoří pracující důchodci více než 2 % ekonomicky aktivních osob. Nejvyšší podíly pracujících důchodců ve věku nad 55 let jsou u osob v bytech.

Ve věku 65 a více let zahrnují ekonomicky aktivní osoby pouze zaměstnané osoby a pracující důchodce. Významně převažují pracující důchodci, ovšem podíl zaměstnaných osob v zařízeních a hlavně mimo byty a zařízení (téměř každá šestá ekonomicky aktivní osoba v tomto věku ještě nepobírá důchod) je vysoký.

Soubory osob zaměstnaných (tzn. osob ekonomicky aktivních bez osob nezaměstnaných) podle jednotlivých způsobů bydlení se liší i podle postavení v zaměstnání. Nejvyšší podíl zaměstnavatelů je mezi osobami bydlícími mimo byty (je více než čtyřikrát větší než u osob v zařízeních). Podíl osob samostatně činných je nadprůměrný jak mezi osobami mimo byty a zařízení, tak především u osob v zařízeních.

Naopak nejvyšší podíl zaměstnanců je u osob v bytech (více než čtyři pětiny všech zaměstnaných osob), podprůměrný je tento podíl u osob v zařízeních (necele tři čtvrtiny ze zaměstnaných osob).

Tab. 18 Struktura zaměstnaných osob podle způsobu bydlení, pohlaví a postavení v zaměstnání

	Osoby v bytech			Osoby v zařízeních			Osoby mimo byty a zařízení		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Zaměstnavatelé	4,7	2,3	3,6	6,0	2,9	4,8	1,3	0,8	1,1
Zaměstnanci	78,0	86,2	81,7	69,4	76,9	72,4	75,3	79,0	76,6
Samostatně činní	15,3	7,9	12,0	20,6	12,1	17,2	17,2	11,2	15,1
Členové produkčních družstev	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Pomáhající rodinní příslušníci	0,2	0,6	0,4	0,2	0,8	0,5	0,2	0,4	0,3
Zaměstnaní s nezjištěným postavením v zaměstnání	1,5	2,7	2,1	3,6	7,1	5,0	6,0	8,5	6,9
Zaměstnané osoby celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ve všech souborech podle způsobu bydlení jsou vyšší podíly mužů u zaměstnavatelů a osob samostatně činných (muži tvoří u těchto skupin přes 70 % z celkového počtu), naopak mezi pomáhajícími rodinnými příslušníky převažují ženy.